

DANIŞTAY

Altıncı Daire

Esas No:2000/4743

Karar No:2001/6466

Davacı : Jeoloji Mühendisleri Odası

Vekili : Av. Hatice Genç-Strazburg Cad.No:15/1-Sıhhiye/ANKARA

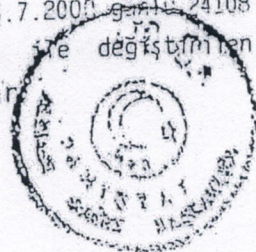
Davalı : Bayındırlık ve İskan Bakanlığı-ANKARA

İstem Özet : 13 Temmuz 2000 günlü 24018 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in 12.maddesi ile değiştirilen 2.11.1985 günlü, 18916 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmeliğin 57.maddesinin 2 ve 3/b bentlerinin, "yapı inşaatı sırasında jeolojik etüd raporu ve jeoteknik etüd raporunun hazırlık aşamasının belirsiz olduğu, rapor ve etüdlere gerektiğinde hazırlanacağı" hususıyla, "ilgili mühendisler" kavramının belirsiz olduğu, jeolojik etüd raporuyla, jeoteknik etüd raporunun aynı anlama gelmediği, jeoloji mühendislerinin anılan raporların hazırlanmasında görev almalarının tercihe bırakıldığı, bu durumun kamu yararına ve hukuka aykırı olduğu öne sürülerek iptali istenilmektedir.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nun Savunmasının Özeti: İmar planında yapılaşma koşullarıyla birlikte zemin etütü yapılacak parsellerin belirleneceği, raporların hazırlanmasına imar planı yapımı süresinde karar verileceği, jeolojik etütlerin, jeoteknik ve inşaat mühendisliği disiplinlerinin alt uzmanlık alanı olan zemin mekaniği ve temel mühendisliği disiplinlerinin işbirliği içinde yapması gereken etütler olduğu, dava konusu yönetmelik maddelerinde şehircilik ilkeleri, planlama esasları ve kamu yararına aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi Ömer Köroğlu'nun Düşüncesi : 28.6.1993 tarihinde yürürlüğe giren Zemin ve Temel Etütü Raporlarının Hazırlanmasına İlişkin Esaslarda raporların hangi mühendislerce hazırlanacağı ayrıntılı bir biçimde belirlenirken ve dava konusu yönetmelikle değiştirilen 2.9.1999 günlü Yönetmeliğin 57. maddesinde jeolojik etüt ve zemin etüt raporlarının jeoloji ve/veya jeofizik mühendisi veya jeolog tarafından hazırlanacağı öngörülmüşken, uygulamada karışıklığa ve pek çok soruna yol açacak şekilde, anılan yönetmeliğin uyumsuzluk konusu 57.maddesinin 2 ve 3/b bentlerinde sözü edilen raporların hangi mühendislerce hazırlanacağına somut biçimde belirtilmemesine yönelik eksik düzenlemede hukuka aykırılık bulunmadığından dava konusu yönetmelik maddelerinin iptal edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Habibe Ünal'ın Düşüncesi : Dava, 3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliğinin 13.7.2000 günlü 24108 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmeliğin 12.maddesi ile değiştirilen 57.maddesinin 2 ve 3/b bentlerinin iptali isteğiyle açılmıştır.

2001/6466

T.C
DANIŞTAY
Altıncı Daire
Esas No:2000/4743
Karar No:2001/6466

-2-

T.C.Anayasası'nın 124.maddesinde; Başbakanlık,bakanlıklar ve kamu tüzel kişilerinin,kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere bunlara aykırı olmamak şartıyla,yönetmelikler çıkarabilecekleri kurala bağlanmıştır.

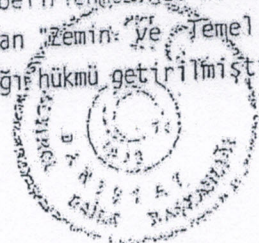
3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliği 3194 sayılı Yasanın 44.maddesi kapsamında hazırlanmış ve Geçici 8.maddesi uyarınca 2.11.1985 günlü,18916 mükerrer sayılı Resmî gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

572 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca İmar Kanununa eklenen Ek 1.madde ve Geçici 9.madde hükümleri,yönetmeliğin yanlış anlaşılması ve uygulanması,7269 sayılı Kanun ve Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik ile diğer Kanun ve Yönetmeliklerin hatalı uygulaması,imar planlarında yapılaşmaya ilişkin kararlar verilirken jeolojik/jeoteknik etüdüler yapılmak zorunluluğu olduğu halde konunun bu yönünün dikkate alınmaması,yapıların statik projeleri hazırlanırken sağlıklı zemin etüdülerinin yapılmaması,yapıların denetimsiz olarak inşa edilmesi,Avrupa birliğine uyum sürecinde olan ülkemizde yapılaşma konusunda uluslararası standartlar dikkate alınarak oluşturulan Türk standartlarına uygunluğun sağlanması gereği gibi hususlar dikkate alınarak 2.9.1999 günlü,23804 sayılı ve 13.7.2000 günlü,24108 sayılı Resmî Gazetelerde yayımlanan Yönetmeliklerle 3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliğinde değişiklikler yapılması yoluna gidilmiştir.

3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliğinin yapı ruhsatı verilmesine ilişkin esasları düzenleyen 57.maddesinde de 2.9.1999 günlü,23804 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Yönetmeliğin 34.maddesiyle ve daha sonra da 13.7.2000 günlü,24108 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Yönetmeliğin 12.maddesiyle değişiklikler yapılmış olup,söz konusu değişiklikler bina inşaatında jeolojik ve jeoteknik etüdülerin (zemin etüdülerinin) dikkate alınmasına yönelik bulunmaktadır.

13.7.2000 günlü,24108 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Yönetmeliğin 12.maddesiyle 3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliğinin 57.maddesinin 2.bendinde yapılan değişikliklerle ilgili idarece imar planının yapımına veri teşkil eden jeolojik/jeoteknik etüd raporunun parselin bulunduğu alanı da kapsayan bölümünün parsel sahibine verileceği,bu bilgilere göre gerektiğinde ilgili mühendislerce parselle ilişkin zemin etüd (jeoteknik etüd) raporu da hazırlanacağı öngörülmüş; 3/b bendinde yapılan değişikliklerle de statik proje hesaplarında zeminin fiziksel parametreleri, zemin temel yapı etkilerinin ve temel tasarımı belirlenmesinde mühendislik hizmetleri içeren standartlara ve Bakanlıkça yayımlanan "Zemin ve Temel Etüdü Raporlarının Hazırlanmasına İlişkin Esaslar"a uyulacağı hükmü getirilmiştir.

./....

DANIŞTAY

Altıncı Daire

Esas No:2000/4743

Karar No:2001/6466

-3-

Dava dilekçesinde, gerektiğinde zemin etüdü raporu hazırlanacağına ilişkin dava konusu Yönetmelik hükmünün belirsizlik taşıdığı, gerekliliği belirleyecek makamın ve gerekliliğin ne olduğunun somut olarak açıklanmadığı, zemin etüdü yapacak ilgili mühendislerin hangileri olacağına da açıkça belirtilmediği öne sürülmektedir.)

İmar planı aşamasında yapılmakta olan ve imar planına temel teşkil eden jeolojik etüt raporlarında ayrıca hangi alanlarda zemin etüdü (jeoteknik etüd) yapılması gerektiği belirlenecek, imar planında da yapılaşma koşullarıyla birlikte zemin etüdü raporu hazırlanacak parseller açıklanacaktır. Yani bu gerekliliğe imar planı yapılması sürecinde karar verilecektir. Dolayısıyla gerektiğinde zemin etüdü raporu hazırlanacağına ilişkin yönetmelik hükmünde belirsizlik bulunmadığından bu konuya yönelik davacı iddialarına itibar etmek mümkün değildir.

3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliğinin 57.maddesinin dava konusu değişik 2.bendinde ilgili mühendislerce zemin etüt raporu hazırlanması öngörülmüştür. Zemin etüt raporlarının hazırlanmasında ilgili mühendislerin kimler olduğu ise Yönetmeliğin değişik 3/b bendiyle Bakanlığın 28.6.1993 günlü, 373 sayılı Genelgesiyle yürürlüğe konulan Zemin ve Temel Etüdü Raporlarının Hazırlanmasına İlişkin Esaslar'a gönderme yapılarak belirlenmiştir.)

Zemin ve temel etüdüleri, temel tasarımı ile zemin-temel yapı etkileşiminin irdelenmesinde kullanılacak zemin özellikleri ve zemin parametrelerinin tayini için yapı alanı ve çevresinde zemin ve yeraltı suyu ile ilgili bütün verilerin toplanması amacıyla arazide ve laboratuvarında yapılacak gözlem, inceleme ve deneyler ile gerekli görülmesi halinde sondaja dayalı olarak yapılan çok disiplinli etüdüldür. Konunun çok disiplinli olduğu Yönetmelik hükmünde "ilgili mühendisler" sözü kullanılarak açıkça belirtilmiş konu ile ilgili mühendislik hizmetinin niteliğine göre meslek gruplarının yetkili olduğu ifade edilmek istenmiştir.

Yönetmelik hükmüyle gönderme yapılan ve büyük oranda EUROCODE 7 (Avrupa Geoteknik Tasarım Şartnamesi) esas alınarak hazırlanmış bulunan Zemin ve Temel Etüdü Raporlarının Hazırlanmasına İlişkin Esaslar'ın 5. maddesinde de; yapılacak etüdülerde yapılar özelliklerine, zemin koşullarına, civardaki yapılara, depremsellik çevre ilişkileri, yeraltı suyu gibi faktörlere bağlı olarak üç ayrı kategoriye ayrılmış, hangi kategoride ne tür etüdülerin nasıl ve kimler tarafından yapılacağı ayrıntılı bir şekilde belirtilmiştir. 1. Kategoriye giren yapılarda etüdülerin sorunu çözebilecek bir mühendis tarafından yapılması, ancak bu etüdü yapının inşaat mühendisi olmaması halinde yapıya ilişkin bilgi ve irdemelerin bir inşaat mühendisi ile birlikte yapılması istenmiş; 2. ve 3. Kategoriye giren

yapılarda ise zemin ve temel mühendisliği konularında tecrübe sahibi ve tercihan lisans üstü eğitim görmüş ve bu konularda deneyim kazanmış inşaat mühendisleri veya böyle bir mühendisin sorumlu yönetiminde çalışan, bünyesinde tercihan jeoloji mühendisinin de bulunduğu bir ekip tarafından yapılması gerektiği belirtilmiş, zemin araştırmalarının sorumlu mühendisin daha fazla derinliklerin yapının davranışını etkilemeyeceğini belirlediği derinliğe kadar yapılacağı, bu derinliğin genel olarak yapı ve zemin özelliklerine müştereken bağlı olduğu belirlendikten sonra sondajlar ve arazi çalışmalarının bir jeoloji mühendisi, jeolog, inşaat veya maden mühendisinin gözetiminde gerçekleştirilmesi öngörülmüş, böylece zemin etüdlerinde mühendislik hizmetlerinin hangi mühendislerce yürütüleceği bilimsel olarak belirlenmiştir.

Zemin ve Temel Etüdü Raporlarının Hazırlanmasına İlişkin Esaslar'ın bilimsel ve teknik kurallara aykırılığı hakkında herhangi bir dava açılmamış olup, sözü edilen Esaslar'ın Avrupa Geoteknik Tasarım Şartnamesine aykırılığı iddiası da, söz konusu belgenin ilgili ülkelere kendi yerel sorunlarının çözümü konusunda değişiklik ve ilaveler yapma yetkisi vermesi karşısında geçerli görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle dava konusu Yönetmelik hükümleri hukuka ve hizmet gereklerine uygun olduğundan davanın reddi gerektiği düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince, duruşma için önceden belirlenen 25.12.2001 gününde yapılan tebligat üzerine davacı vekili Av.Hatice Genç ile davalı idareyi temsilen Hukuk Müşaviri Salih Hacıömeroğlu'nun geldikleri görülerek Savcı Habibe Ünal'ın katılımıyla duruşma yapıldıktan ve Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten sonra dosyada yer alan belgeler incelenerek işin gereği görüldü:

Dava, 3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tıp İmar Yönetmeliğinin 13.7.2000 günlü,24108 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Yönetmeliğin 12.maddesi ile değiştirilen 57.maddesinin 2 ve 3/b bentlerinin jeoloji mühendislerine ilişkin kısmının iptali isteğiyle açılmıştır.

T.C.Anayasası'nın 124.maddesinde; Başbakanlık,bakanlıklar ve kamu tüzel kişilerinin,kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere bunlara aykırı olmamak şartıyla,yönetmelikler çıkarabilecekleri kurala bağlanmıştır.

3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tıp İmar Yönetmeliği 3194 sayılı Yasanın 44.maddesi kapsamında hazırlanmış ve Geçici 8.maddesi uyarınca 2.11.1985 günlü,18916 mükerrer sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

572 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca İmar Kanununa eklenen Ek 1.madde ve Geçici 9.madde hükümleri,yönetmeliğin yanlış anlaşılması ve uygulanması,7269 sayılı Kanun ve Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik ile diğer Kanun ve Yönetmeliklerin hatalı uygulanması, imar planlarında yapılaşmaya ilişkin kararlar verilirken jeolojik/jeoteknik etüdlere yapılmak zorunluluğu olduğu halde konunun bu yönünün dikkate alınmaması, yapıların statik projeleri hazırlanırken sağlıklı zemin etüdlерinin yapılmaması, yapıların denetimsiz olarak inşa edilmesi, Avrupa Birliğine uyum sürecinde olan ülkemizde yapılaşma konusunda uluslararası standartlar dikkate alınarak oluşturulan Türk standartlarına uygunluğun sağlanması gereği gibi hususlar dikkate alınarak 2.9.1999 günlü,23804 sayılı ve 13.7.2000 günlü,24108 sayılı Resmi Gazetelerde yayımlanan Yönetmeliklerle 3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliğinde değişiklikler yapılması yoluna gidilmiştir.

2.11.1985 günlü, 18916 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliğinin 57. maddesinde 2.9.1999 günlü, 23804 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle yapılan değişiklikle, yapı ruhsatı almak için yapılan başvuruya parselin durumunu belirleyen jeolojik raporun ekleneceği, maddenin 3/b bendinde ise, statik proje hazırlanırken, ayrıca ilgili idarenin jeoloji ve/veya jeofizik mühendisi veya jeolog tarafından hazırlanan jeolojik etüt raporu ve zemin etüt raporunu isteyeceği kurala bağlanmıştır.

13.7.2000 günlü, 24108 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmeliğın 12.maddesiyle 3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliğinin 57.maddesinin 2.bendinde yapılan değişiklikle, "Belediyece, projelerin hazırlanmasına esas olmak üzere, parselin imar planı ve bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılanma şartlarını gösterir imar durumu (çap), aplikasyon krokisi, "yol kotu tutanağı ve kanal kotu tutanağı düzenlenir. Ayrıca ilgili idarece imar planının yapımına veri teşkil eden jeolojik/jeoteknik etüt raporunun parselin bulunduğu alanı da kapsayan bölümü parsel sahibine verilir. Bu bilgilere göre gerektiğinde ilgili mühendislerce parselle ilişkin zemin etüt (jeoteknik etüt) raporu da hazırlanır." 3/b bendinde ise: "Statik proje:mimari projeye uygun olarak inşaat mühendisleri tarafından hazırlanan,ölçekleri yapının büyüklüğüne ve özelliğine göre belirlenen,betonarme, çelik ve benzeri yapıların türlerine göre taşıyıcı sistemlerini gösteren, bodrum kat dahil tüm kat planları, çatı planları, bunların kesitleri, detayları ve hesaplarıdır. Bu hesaplarda zeminin fiziksel parametreleri, zemin temel yapı etkileşimi ve temel zeminin belirlenmesinde mühendislik hizmetleri içeren standartlara ve Bakanlıkça yayımlanan "Zemin ve Temel Etüdü Raporlarının Hazırlanmasına İlişkin Esaslar"a uyulur" hükmü yer almıştır.

Dava dilekçesinde, jeolojik ve zemin etüd raporlarının hangi mühendisler tarafından hazırlanacağı hususunun belirsizlik taşıdığı, raporların hazırlanmasındaki gerekliliğin ne olduğunun ve gerekliliği belirleyecek makamın somut olarak açıklanmadığı öne sürülmektedir.

İmar planı yapılması aşamasında plana yeri oluşturan jeolojik etüd raporlarının hazırlanacağı ve bu raporlarda ayrıca hangi alanlarda zemin etüdü (jeoteknik etüd) yapılması gerektiğinin belirleneceği, imar planında yapılaşma koşullarıyla birlikte zemin etüdü raporu hazırlanacak parsellerin de açıklanacağı, gerekliliğe imar planı yapımı sürecinde ilgili idarece karar verileceğinde duraksama bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, Yönetmeliğin uyumsuzluk konusu 3/b bendinde, zemin etüd raporlarının hazırlanmasında görev alacak ilgili mühendislerin kimler olacağı konusunda 28.6.1993 günlü, 373 sayılı Genelgeyle yürürlüğe konulan Zemin ve Temel Etüdü Raporlarının Hazırlanmasına İlişkin Esaslar'a gönderme yapılmıştır.

Zemin ve temel etüdüleri, temel tasarımı ile zemin temel yapı etkileşiminin irdelenmesinde kullanılacak zemin özellikleri ve zemin parametrelerinin tayini için yapı alanı ve çevresinde zemin ve yeraltı suyu ile ilgili bütün verilerin toplanması amacıyla arazide ve laboratuvarında yapılacak gözlem, inceleme ve deneyler ile gerekli görülmesi halinde sondaja dayalı olarak yapılan çok disiplinli etüdüldür. Konunun çok disiplinli olması nedeniyle Yönetmelik hükmünde "ilgili mühendisler" ibaresi kullanılarak bu husus açıkça belirtilmiş, konu ile ilgili mühendislik hizmetinin niteliğine göre meslek gruplarının yetkili olduğu ifade edilmek istenmiştir.

Yönetmelik hükmüyle gönderme yapılan ve büyük oranda EUROCODE 7 (Avrupa Geoteknik Tasarım Şartnamesi) esas alınarak hazırlanmış bulunan Zemin ve Temel Etüdü Raporlarının Hazırlanmasına İlişkin Esaslar'ın 5. maddesinde de; yapılacak etüdülerde yapılar özelliklerine, zemin koşullarına, civardaki yapılara, deprensellik, çevre ilişkileri, yeraltı suyu gibi faktörlere bağlı olarak üç ayrı kategoriye ayrılmış, hangi kategoride, ne tür etüdülerin nasıl ve kimler tarafından yapılacağı ayrıntılı bir şekilde belirtilmiştir. Buna göre, 1. kategoriye giren yapılarda, etüdülerin sorunu çözebilecek bir mühendis tarafından yapılması, ancak bu etüdü yapanın inşaat mühendisi olmaması halinde yapıya ilişkin bilgi ve irdellemelerin bir inşaat mühendisi ile birlikte yapılması istenmiştir; 2. ve 3. kategoriye giren yapılarda ise zemin ve temel mühendisliği konularında tecrübe sahibi ve tercihan lisans üstü eğitim görmüş ve bu konularda deneyim kazanmış inşaat mühendisleri veya böyle bir mühendisin yönetiminde çalışan, dünyesinde tercihan jeoloji mühendisliğinin de bulunduğu bir ekip tarafından yapılması gerektiği belirtilmiştir. zemin araştırmalarının sorumlu

Esaslar'a gönderme zarfı
7. belgelermiş tir.

mühendisce belli derinliğe kadar yapılacağı, bu derinliğin genel olarak yapı ve zemin özelliklerine müştereken bağlı olduğu belirlendikten sonra sondajlar ve arazi çalışmalarının bir jeoloji mühendisi, jeolog, inşaat veya maden mühendisinin gözetiminde gerçekleştirilmesi gerektiği öngörülmüştür.

Sondajlar ve arazi çalışmaları, zemin/kaya mekaniği, laboratuvar deneylerini kapsayan zemin-yapı etkileşiminin analizinde kullanılacak temel zemin, zemin profili ve zemini oluşturan birimlerin fiziksel ve mekanik özelliklerini konu alan çalışmaların jeoloji mühendislerince, zemin mekaniği, zemin dinamiği, zemin emniyet gerilmesi hesaplarının ise inşaat ve jeoloji mühendislerince ortaklaşa yapılması gerekmektedir.

Bu durumda, 28.6.1993 tarihinde yürürlüğe giren ve yukarıda içeriği özetlenen düzenlemede hangi raporların hangi mühendislerce hazırlanacağı ayrıntılı bir biçimde belirlenirken ve dava konusu yönetmelikle değiştirilen 29.9.1999 günlü Yönetmeliğin 57.maddesinde jeolojik etüt ve zemin etüt raporlarının jeoloji ve/veya jeofizik mühendisi veya jeolog tarafından hazırlanacağı öngörülmüşken, uygulamada karışıklığa ve pek çok soruna yol açacak şekilde, anılan yönetmeliğin uyuşmazlık konusu 57.maddesinin 2 ve 3/b bentlerinde sözü edilen raporların hangi mühendislerce hazırlanacağını somut biçimde belirtilmemesine yönelik eksik düzenlemede hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle 13.7.2000 günlü, 24018 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmeliğin dava konusu 57.maddesinin 2 ve 3/b bentlerinin jeoloji mühendislerine ilişkin kısmının IPTALINE/ aşağıda dökümü yapılan 27.790.000.lira yargılama giderinin ve Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 520.000.000.lira avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine 25.12.2001 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye.	Üye	Üye
Gürbüz	Bekir	Faruk	Sinan	Banu
ÖNBİLGİN	AKSOYLU	ÖZTÜRK	YÖRÜKOĞLU	DİLÇİN

Aslı Gibidir

YARGILAMA GİDERLERİ

Başvuru Harcı	:	3.160.000.TL
Karar Harcı	:	4.240.000.TL
YD Harcı	:	3.390.000.TL
Posta Gideri	:	17.000.000.TL
		+
T O P L A M:		27.790.000.TL